

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
ГУМАНІСТИЧНО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ЯНА ДЛУГОША
В МІСТІ ЧЕНСТОХОВІ (ПОЛЬЩА)**

**ISSN (print) 2617-0833
ISSN (online) 2617-0841**

**Міжнародний науковий журнал
«ОСВІТА І НАУКА»**

**ПРИРОДНИЧІ ТА ТЕХНІЧНІ НАУКИ
ГУМАНІТАРНІ ТА СУСПІЛЬНІ НАУКИ
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ**

Виходить два рази на рік

Випуск 2(27) 2019

Частина 1

МУКАЧЕВО-ЧЕНСТОХОВА

**MUKACHEVO STATE UNIVERSITY (UKRAINE)
HUMANISTIC-NATURAL SCIENCES UNIVERSITY NAMED AFTER YANA
DLUHOSHA IN CZESTOCHOWA (POLAND)**

**ISSN (print) 2617-0833
ISSN (online)2617-0841**

**International scientific journal
«EDUCATION AND SCIENCE»**

**NATURAL AND TECHNICAL SCIENCES
HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES
ECONOMIC SCIENCES**

Published twice a year

Issue 2(27) 2019

Volume 1

MUKACHEVO-CZĘSTOCHOWA

**Міжнародний науковий журнал
«ОСВІТА І НАУКА»**

*Заснований у 2006 році. Виходить двічі на рік.
Співзасновники та видавці журналу*

*Мукачівський державний університет (Україна)
Гуманістично-природничий університет ім. Яна
Длугоша в місті Ченстохові (Польща)*

*У 2018 році перереєстрований, Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації КВ №23077-12917ПП*

*Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету (Протокол № 4 від 26.11.2019 р.)*

Головний редактор:

Щербан Тетяна Дмитрівна – доктор психологічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України (Мукачево, Україна)

Заступники головного редактора:

Jerzy Piwowski – Dr. hab., Prof. AJD (Ченстохова, Польща)

Гоблик Володимир Васильович – доктор економічних наук, професор (Мукачево, Україна)

Відповідальний секретар: **Мовчан Катерина Миколаївна** (Мукачево, Україна)

СКЛАД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Розділ "Природничі та технічні науки"

Відповідальний редактор: Козарь Оксана Петрівна – доктор технічних наук, професор (Мукачево, Україна)

Члени редакційної колегії:

Злотенко Б.М. – д-р. т. н., професор (Київ, Україна)

Блецкан Д.І. – д-р. фіз.-мат. н., професор (Ужгород, Україна)

Boguslaw Wozniak – Dr. Eng., Prof. (Лодзь, Польща)

Шаблій О. І. – д-р. геогр. н., професор (Львів, Україна)

Yuriy Povstenko – Prof. Dr. hab. (Ченстохова, Польща)

Ravol Lizak - Prof. Ing, PhD (Ружонберог, Словацька Республіка)

Кабачій В.М. – к. фіз.-мат.н., доцент (Мукачево, Україна)

Ігнатишин М.І. – к.т.н., доцент (Мукачево, Україна)

Смочко Н.М.– к. геогр. н, доцент (Мукачево, Україна)

Машіка Г.В. – д-р. геогр. н, доцент (Мукачево, Україна)

Розділ "Гуманітарні та суспільні науки"

Відповідальний редактор: Теличко Наталія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор (Мукачево, Україна)

Члени редакційної колегії:

Попович Н.М. – д-р. пед. н., професор (Мукачево, Україна)

Шандор Ф.Ф. – д-р. філос. н., професор (Ужгород, Україна)

Оросова Рената – доктор філософії (Словацька Республіка)

Саболч Єва – доктор філософії, професор (Угорщина)

Beata Urbanowicz – Prof. hab. Dr., професор (Ченстохова, Польща)
Marzena Bogus – Dr. (Ченстохов, Польща)
Daniela Kukla – Dr., Prof. (Ченстохова, Польща)
Maryla Renat – Dr. (Ченстохова, Польща)
Максименко С.Д. – д-р психол. н, професор (Київ, Україна)
Ямчук Т.Ю. – к. психол. н. (Мукачево, Україна)
Швардак М.В. – к. пед. н., доцент (Мукачево, Україна)
Прокопович Л.С. – к. філол. н., доцент (Мукачево, Україна)
Малець О.О. – д-р. і. н., доцент (Мукачево, Україна)
Морська Л.І. – д-р пед. н., професор (Львів, Україна)

Розділ "Економічні науки"

Відповідальний редактор: Реслер Марина Василівна – доктор економічних наук, професор (Мукачево, Україна)

Члени редакційної колегії:

Папп В. В. – д-р екон. н., професор (Мукачево, Україна)
Боднар М.І. – д-р. екон. н., професор, (Київ, Україна)
Задорожний Зеновій-Михайло В. – д-р екон. н., професор (Тернопіль, Україна)
Куцик П.О. – к. екон. н., професор (Львів, Україна)
Maya Margvelashvili – PhD. prof. (Тбілісі, Грузія)
Peter Šoltés – PhD. doc. Senior research fellow (Братіслава, Словачька Республіка)
Gozora V.A. – PhD. Prof. (Братіслава, Словачька Республіка)
Jan Hron – Prof. Ing, Dr Sc. dr. h.c. (Прага, Чеська Республіка)
Teresa Martyniuk – PhD. Prof. (Сопот, Польська Республіка)
Robert Magda – PhD. Prof. (Геделле, Угорська Республіка)
Ровт Алекс – к. екон. н. (США)
Пітюлич М.І. – д-р. екон. н., професор (Ужгород, Україна)
Дем'ян Я.Ю. – к. екон. н., доцент (Мукачево, Україна)
Лизанець А.Г. – к. екон. н., доцент (Мукачево, Україна)
Лінтур І.В. – к. екон. н., доцент (Мукачево, Україна)

М 58

Міжнародний науковий журнал «ОСВІТА І НАУКА» / ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол. ред.); заст. гол. ред.: Jerzy Piwowarski; В.В. Гоблик. – Мукачево-Ченстохова: РВВ МДУ; Гуманістично-природничий університет ім. Яна Длугоша в місті Ченстохові, 2019. – Вип. 2(27), Ч.1. – 247 с.

УДК 37:001(051)-027.543-028.42"540*6"

Міжнародний науковий журнал "ОСВІТА І НАУКА" зареєстровано та проіндексовано в таких міжнародних наукометричних базах даних: *Index Copernicus, ResearchBib, SJIF/InnoSpace, CiteFactor, Infobase Index, DRJI, Turkish Education Index.*

©Мукачівський державний університет, 2019
© Гуманістично-природничий університет ім. Яна Длугоша в місті Ченстохові (Польща), 2019

International scientific journal
«Education and Science»

Founded in 2006. Published twice a year.
Co-founders of and publishers the journal:
Mukachevo State University (Ukraine)

Humanistic-Natural Sciences University named after Yana Dluhosh in
Czestochowa (Poland)

Re-registered in 2018, Certificate of state registration of printed mass media,
KV №23077-12917PR

Recommended to printing and distribution through the Internet by the Scientific and technical
Council of Mukachevo State University

(Protocol № 4 from 26.11.2019)

Chief Editor:

Shcherban Tetyana – Doctor of Psychology, Professor. Honored Worker of Education of Ukraine
(Mukachevo, Ukraine)

Deputies editor in chief:

Jerzy Piwowarski – Dr. hab., Prof. AJD (Częstochowa, Poland)

Hoblyk Volodymyr – Doctor of Economics, Professor (Mukachevo, Ukraine)

Responsible secretary: **Movchan Kateryna** (Mukachevo, Ukraine)

EDITORIAL BOARD

Section "Natural and technical Sciences"

Responsible editor: Kozar Oksana – Doctor of Technical Sciences, Professor (Mukachevo, Ukraine)

Members of the editorial board:

Zlotenko B.M. – Dr. Eng., Professor (Kyiv, Ukraine)

Bleckan D.I. – Dr. Eng., Professor (Uzhgorod, Ukraine)

Boguslaw Wozniak - Dr. Eng., Prof. (Lodz, Poland)

Shabli O.I. – Dr. of Geography., Professor (Lviv, Ukraine)

Yuriy Povstenko – Prof. Dr. hab. (Częstochowa, Poland) Pavol

Lizak – Prof. Ing, PhD (Ruzhonberog, Slovak Republic)

Kabatsiy V.M. – Ph.D in Physics and Mathematics, Docent (Mukachevo, Ukraine)

Ignatyshyn M.I. – Ph.D. in Techn , Docent (Mukachevo, Ukraine)

Smochko N.M. – Candidate in Geography (Mukachevo, Ukraine)

Mashika G.V. – Doctor of Geography, Docent (Mukachevo, Ukraine)

Section "Humanities and Social Sciences"

Responsible editor: Telychko Natalia – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
(Mukachevo, Ukraine)

Members of the editorial board:

Popovich N.M. – Dr. of Ped. sc., Professor (Mukachevo, Ukraine)

Shandor F.F. – Dr. of Philosophy, Professor (Mukachevo,

Ukraine) Orosova Renata – Dr. of Philosophy (Slovak Republic)

Sabolch Eve – Dr. of Philosophy, Professor (Hungary)

Beata Urbanowicz – Prof. hab. Dr., Professor (Częstochowa, Poland)

Marzena Bogus – Dr. (Częstochowa, Poland)
Daniela Kukla – Dr., Prof. (Częstochowa, Poland)
Maryla Renat – Dr. (Częstochowa, Poland)
Maksimenko S.D. – Dr. of Psychological sc., Professor (Kyiv, Ukraine)
Yamchuk T.Yu. – Candidate in Psychological sc. (Mukachevo, Ukraine)
Schwardak M.V. – Candidate in Ped. sc., Docent (Mukachevo, Ukraine)
Prokopovich L.S. – Candidate in Philosophy., Docent (Mukachevo, Ukraine)
Malets O.O. – Doctor of History, Docent (Mukachevo, Ukraine)
Morsjka L.I. – Dr. of Ped. sc., Professor (Lviv, Ukraine)

Section "Economic Sciences"

Responsible editor: *Resler Marina* – Doctor of Economic Sciences, Professor (Mukachevo, Ukraine)

Members of the editorial board:

Pap V.V. – Doctor of Ec., Professor (Mukachevo, Ukraine)
Bodnar M.I. – Doctor of Ec., Professor (Kyiv, Ukraine)
Zadorozhny Zenoviy-Mykhailo V. – Doctor of Ec., Professor (Ternopil, Ukraine)
Kutsik P.O. – Candidate in Economics, Professor (Lviv, Ukraine)
Maya Margvelashvili – PhD. prof. (Tbilisi, Georgia)
Peter Šoltés – PhD. doc. Senior research fellow (Bratislava, Slovak Republic)
Gozora V.A. – PhD. Prof. (Bratislava, Slovak Republic)
Jan Hron – Prof. Ing, Dr Sc. dr. h.c. (Prague, Czech Republic)
Teresa Martyniuk – PhD. Prof. (Sopot, Republic of Poland)
Robert Magda – PhD. prof (Giedelle, Hungary Republic)
Rovt Alex – Candidate in Economics (USA)
Pityulich M.I. – Doctor of Ec., Professor (Uzhgorod, Ukraine)
Demyan Y.Yu. – Candidate in Economics, Docent τ (Mukachevo, Ukraine)
Lizanets A.G. – Candidate in Economics, Docent (Mukachevo, Ukraine)
Lintur I.V. – Candidate in Economics, Docent (Mukachevo, Ukraine)

International scientific journal «EDUCATION AND SCIENCE» / ed. Board: T.D. Shcherban (Ed. in Chief); Deputy Ch. Ed: Jerzy Piwowarski; V.V. Hoblyk. – Mukachevo. – Częstochowa: MSU publ., Humanistic-Natural Sciences University named after Yana Dluhosha in Czestochowa, 2019. – Issue 2 (27), V.1. – 247 p.

UDK 37:001(051)-027.543-028.42"540*6"

The previous name of the journal «Scientific Bulletin of Mukachevo State University», ISSN 2311-8164. The journal has been registered and indexed in such international scientometric catalogs and databases: *Index Copernicus*, *ResearchBib*, *SJIF/Inno-Space*, *CiteFactor*, *Infobase Index*, *DRJI*, *Turkish Education Index*.

© Mukachevo State University, 2019
© Humanistic-Natural Sciences University named
after Yana Dluhosha in Czestochowa (Poland), 2019

УДК 338.48:911-047.58(477.87)(045)

DOI: 10.31339/2617-0833-2019-2(27)-41-47

**ОСНОВИ ГЕОГРАФІЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО
ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ**

Машіка Г. В., Маслиган О. О.

**THE BASICS OF THE GEOGRAPHICAL MODELING OF THE REGIONAL
TOURIST MARKET OF THE CARPATHIAN REGION**

Mashika Anna, Maslyhan Olena

В статті розглянуто питання географічного моделювання регіонального туристичного ринку Карпатського регіону, обґрунтовано напрями оптимального використання матеріально-технічних, трудових і інтелектуальних ресурсів, а також його історичних і географічних особливостей створення ефективної туристичної системи (моделі), яка забезпечить матеріальний добробут населення, розроблено базову схему структури географічного моделювання регіонального туристичного ринку Карпатського регіону

***Ключові слова:** географічне положення, географічне моделювання, туристична інфраструктура, туристичний потенціал, екологічний туризм, геопросторові моделі, міжнародна співпраця.*

The article substantiates the issue of geographical modeling of the regional tourist market of the Carpathian region, substantiates the directions of optimal use of material, technical, labor and intellectual resources, as well as its historical and geographical features of creating an effective tourism system (model) that will ensure the material well-being of the population.

Priority ways of development of tourist and recreational sphere of Carpathian tourist region in the section of regions are developed, analytical estimation of the state of investment support of the main types of tourism in the Carpathian region is collected and systematic information on key investment projects of the region is worked out.

It is proved that the main purpose of creation of tourist infrastructure in the Carpathian region is the formation in the region of a highly efficient tourist complex in accordance with international requirements, which would be able to meet the needs of tourist services for both Ukrainians and representatives from other countries of the world and ensure receipt of state and local budgets.

***Key words:** geographical location, geographical modeling, tourist infrastructure, tourist potential, ecological tourism, geospatial models, international cooperation.*

Сучасна соціально-економічна ситуація в Карпатському регіоні вимагає ведення господарства, яке за мінімально негативного впливу на довкілля могло б забезпечити стійкий економічний розвиток. Нині більшість науковців вважає, що власне туристично-рекреаційне господарство повинне бути пріоритетним в Карпатському регіоні. Проте ця діяльність є різноманітною і вимагає детального виявлення усіх її типів та територій, на яких ця діяльність буде здійснюватися. Можна навести ще ряд переконливих аргументів на користь туристично-рекреаційної орієнтації перспективного розвитку Карпатського регіону. Але це не означає, що форсуючи економічні процеси в даному напрямі, ми відразу ж досягнемо бажаних результатів. Тут необхідні зважені рішення і продумані практичні дії. Саме тому географічне моделювання регіонального туристичного ринку дасть можливість розкрити структурної перебудови господарського комплексу, в перспективній моделі в якому ця галузь повинна стати однією з домінуючих. Вищенаведене підтверджує актуальність та доцільність розвитку туризму в регіоні Українських Карпат, зокрема туризму міжнародного,

доходи від якого можуть стати суттєвим поповненням державного бюджету України. Проблемам розвитку туристично-рекреаційної галузі в Карпатському регіоні присвячені праці І. Школи, В. Кифяка, В. Кравціва, П. Жука, М. Долішнього, М. Вачевського, Н. Недашковської. Розвиток туризму в Україні у контексті Стратегії сталого розвитку знайшли відображення в дослідженнях В. Бабарицької, О. Любіцевої, Т. Ткаченко, І. Смаль, В. Смаль, Л. Черчик та ін. Разом з тим, Я. Коробейникова [5,с.92] підкреслює, що карпатський регіон з широким спектром туристсько-рекреаційних ресурсів є одним з перспективних в плані розбудови туристичної галузі України. Однак основи географічного моделювання регіонального туристичного ринку Карпатського регіону досліджене недостатньо, що актуалізує тематику нашої статті.

Стратегічна мета перспективного розвитку Карпатської території полягає в тому, щоб на основі оптимального використання природи, матеріально-технічних, трудових і інтелектуальних ресурсів, природного, економічного, наукового і технічного потенціалу, а також його історичних і географічних особливостей створити ефективну туристичну систему (модель), яка забезпечить матеріальний добробут населення і екологічну безпеку Карпатського регіону. Для розвитку Карпатського регіону пріоритетним, на наш погляд, є освоєння регіону загалом. Для підтвердження обґрунтованості цього вибору можна схематично привести наступні основні аргументи (рис.1). Ми вважаємо, що спектр видів туризму, які можна було б успішно розвивати в регіоні Українських Карпат, дуже широкий. Справа стоїть лише за інвестиціями і зваженою рекламною політикою. Проте не варто забувати і про ті види туризму які вимагають лише організаційних і творчих зусиль.

Львівська область 1. Розвиток різних елементів туристичної та відпочинкової інфраструктури. 2. Поліпшення екологічної ситуації області, збереження її природного середовища. 3. Освоєння нових туристичних ринків. 4. Наявність інвестиційних проєктів розвитку зон відпочинку. 5. Можливість росту ринку туристичних послуг, при ефективному використанні наявних туристичних ресурсів та інфраструктури. 6. Зростаючий інтерес громадян до історико-культурної спадщини.	Івано-Франківська область 1. Залучення інвестицій у розвиток перспективних для області видів туризму: пізнавального, гірськолижного, водного, ділового, організацію дитячого відпочинку. 2. Удосконалення лікувально-курортної справи в області. 3. Облаштування баз та кемпінгів у місцях зосередження туристичних дестинацій. 4. Просування відомих туристичних «родзинок», удосконалення їхньої рекламної політики («Буковель», Говерла, Манява, Яремче та ін.).
Чернівецька область 1. Розташована у популярному серед туристів Карпатському регіоні, що забезпечує високий туристичний попит. 2. Належить до Європейського туристичного регіону, на який припадає більше половини світових міжнародних туристичних прибуттів. 3. Через область проходить міжнародний транспортний коридор зі східних Балкан до центральної Європи. 4. Близькість до кордону Європейського Союзу створює умови для залучення європейського туриста, формування іноземних туристичних потоків. 5. Спільна історія з Австро-Угорською та Румунією створює сприятливі умови для залучення туристів з цих країн.	Закарпатська область 1. Розвиток транскордонного співробітництва у ТРС регіону. 2. Вихід туристичного і рекреаційного бізнесу на міжнародний ринок. 3. Залучення інвестицій у модернізацію ТРС Закарпаття. 4. Використання світового досвіду в дослідженні, організації і управлінні ринку туристично-рекреаційних послуг. 5. Дослідження та ефективне використання туристично-рекреаційного потенціалу Закарпаття. 6. Проведення науково-обґрунтованого економічного зонування рекреаційних територій Закарпатської області.

Рисунок 1. Пріоритетні шляхи розвитку туристично-рекреаційної сфери Карпатського туристичного регіону

Трендовим напрямом в світі вважається екологічний туризм, який можна розвиватися як в національних парках, в територіях, що перебувають під охороною, так і на інших територіях. Об'єктами власне екотуризму можуть бути як природні, так і культурні визначні пам'ятки, природні і природно-антропогенні ландшафти, де традиційна культура складає єдине ціле з навколишнім середовищем. Екологічний туризм може принести істотний дохід до державного бюджету, тим більше в регіоні країни, що розвивається. На багатьох територіях регіону екологічний туризм може стати галуззю спеціалізації (наприклад, в

гірських районах), представляючи конкурентоздатну альтернативу руйнуючій природу виробничо-господарській діяльності.

Великого поширення міг би набути агротуризм, або сільський зелений туризм. Це туризм в сільській місцевості, при якому туристи під час свого відпочинку ведуть сільський спосіб життя на фермах, хуторах, селах. Розвиток такого виду туризму був би найбільш актуальним для регіону з великим відсотком сільських поселень, що знову ж таки зможе вирішити проблему зайнятості сільського населення Карпатського регіону. Не менш перспективним є об'єднання спеціальних засобів розміщення, таких як санаторно-курортні, лікувальні і оздоровчі установи та об'єктів тимчасового розміщення: готелів, кемпінгів та ін., а так само інших об'єктів сфери обслуговування. Це зможе розширити набір послуг, що надаються, сприяти появі нового туристського продукту [2, с.265].

Розвиток транскордонного співробітництва є пріоритетом реалізації політики сусідства з ЄС. Саме воно сприяє соціальній та економічній конвергенції прикордонних регіонів, створення нових можливостей розвитку не тільки економічних, соціальних, культурних відносин, а й розвитку туризму. Функціонування транскордонного лісогосподарського кластера в межах Карпатського регіону України обумовлює передумови для розвитку іншого транскордонного кластера, а саме – туристично-рекреаційного. Наявність лісових ресурсів на досліджуваній території забезпечує нарощування потенціалу відпочинкової індустрії в передгірних і гірських районах українських, польських, словацьких, угорських і румунських Карпат. Це дає всі підстави для спільного використання учасниками ринку туристичних послуг прикордонних регіонів цих країн наявного туристично-рекреаційного потенціалу з метою отримання позитивних ефектів у межах транскордонних регіонів, сформованих на кордоні між Україною та ЄС. Саме це дозволяють ефективно використовувати транскордонні туристичні кластери. Створення такого кластера в межах одного, декількох чи всіх транскордонних регіонів, до складу яких входять прикордонні території України, Польщі, Словаччини, Угорщини та Румунії, дасть змогу поєднати в єдину систему підприємства туристичної та інших суміжних галузей, що сприятиме реалізації пріоритетних задач, які стоять перед підприємствами, установами, організаціями туристичного бізнесу відповідного транскордонного регіону та сприятиме посиленню його конкурентних переваг [3, с.107].

Метою створення транскордонного туристичного кластера є сприяння стійкому економічному та соціальному розвитку Карпатського регіону, формування взаємозв'язків і мереж співробітництва між підприємствами, організаціями й установами його країн-учасниць. Адже наближення кордону Європейського Союзу до України, подібність природного, рекреаційного потенціалу, спільність історичного та культурного розвитку, стабільне економічне співробітництво у межах Карпатського транскордонного регіону дозволяють використовувати переваги транскордонного співробітництва для посилення його конкурентоспроможності на основі використання кластерної моделі розвитку [8, с.151].

Кластерний підхід до транскордонного туризму дозволяє більш далекоглядно дивитися на цю галузь і віднаходити унікальні економічні можливості. Вони полягають у тому, що границі цієї галузі економіки постійно розширюються. Складовими транскордонного туризму при такому підході можуть виступати не тільки готельні послуги, послуги туроператорів, готельних та закладів громадського харчування, але й інші. У транскордонних туристичних кластерах, сформованих у межах транскордонних регіонів між Україною та ЄС, можуть об'єднатися підприємства малого і великого бізнесу, дослідницькі та освітні установи кожної з країн. І це дозволить підвищити ефективність їхньої взаємодії.

Щодо туристичної інфраструктури слід сказати, що основною метою створення туристичної інфраструктури в Карпатському регіоні являється формування на території регіону високоефективного туристичного комплексу відповідно до міжнародних вимог, який давав б змогу задовольнити потреби в туристичних послугах як українців так і представників із інших країн світу і забезпечував надходження до державного та місцевих бюджетів,

притоки іноземного капіталу, приросту робочих місць в регіоні, а також збереження і раціонального використання природно-ресурсного та природно-культурного потенціалу регіону. [7, с.97]. Основні задачі, які необхідно вирішити для досягнення мети, полягають в наступному:

- створення сучасного ринку різноманітних туристичних послуг на основі здорової конкуренції;
- створення корпоративних зв'язків між туристичними компаніями Карпатського регіону і організаціями туристичної інфраструктури;
- формування ефективної нормативно-правової бази розвитку туризму;
- створення сприятливих умов для міжнародного в'їзного і виїзного туризму;
- істотне нарощування мережі туристичних об'єктів і інфраструктури;
- підтримка малого підприємництва у туристичній сфері;
- розвиток міжнародної співпраці у галузі туризму;
- проведення необхідних наукових досліджень у сфері туризму;
- економічне стимулювання розвитку матеріальної бази, туристичної інфраструктури через залучення позабюджетних джерел, зокрема іноземних інвестицій для реконструкції і нового будівництва туристичних об'єктів;
- вдосконалення системи інформаційного забезпечення туристичної індустрії, створення красназвочної інформаційно-довідкової системи туризму, проведення активної рекламної діяльності, тощо;
- вдосконалення системи підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації туристичних кадрів.

Отож, Карпатський регіон, володіючи великим туристичним потенціалом, в даний час має порівняно нерозвинену туристичну інфраструктуру, що не дозволяє істотно збільшити розвиток іноземного туризму і залучати туристів з інших регіонів України. Матеріальна база туризму потребує реконструкції, потрібне істотне розширення мережі туристичних об'єктів та послуг [4, с.52].

Для збільшення притоку туристів до Карпатського регіону необхідно провести кардинальні дії щодо розвитку та покращення якості туристичних послуг регіону. На сьогодні, основним шляхом покращення привабливості регіону для туристів є створення нових та розвиток існуючих підприємств по обслуговуванню туристів. [1, с.32].

З метою аналізу стану інвестиційної підтримки основних видів туризму у Карпатському регіоні зібрано та систематизовано інформацію про ключові інвестиційні проекти в туризмі. Збір первинної інформації виявив 58 інвестиційних проектів Львівської, Івано-Франківської, Закарпатської та Чернівецької обл. Карпатського регіону, які безпосередньо стосуються туристичної сфери. [6, с.44]. Групування цих проектів за видами туризму дає змогу виявити певні закономірності та тенденції щодо інвестиційної підтримки спеціалізованих видів туризму у Карпатському регіоні. З'ясовано, що найактивніше в областях Карпатського регіону інвестується розбудова інфраструктури для оздоровчо-лікувального туризму та рекреації (табл. 1).

Як бачимо з таблиці, найбільша кількість інвестиційних проектів за цим видом туризму – у Чернівецькій обл. (9 проектів), зокрема проводять активні дії та пошук інвесторів у контексті розбудови оздоровчо-відпочинкових комплексів уздовж течії річки Дністер, зокрема на Хотинщині (це такі села, як Рашків, Анадоли, Атаки, Рухотин, Малин, Рахівці).

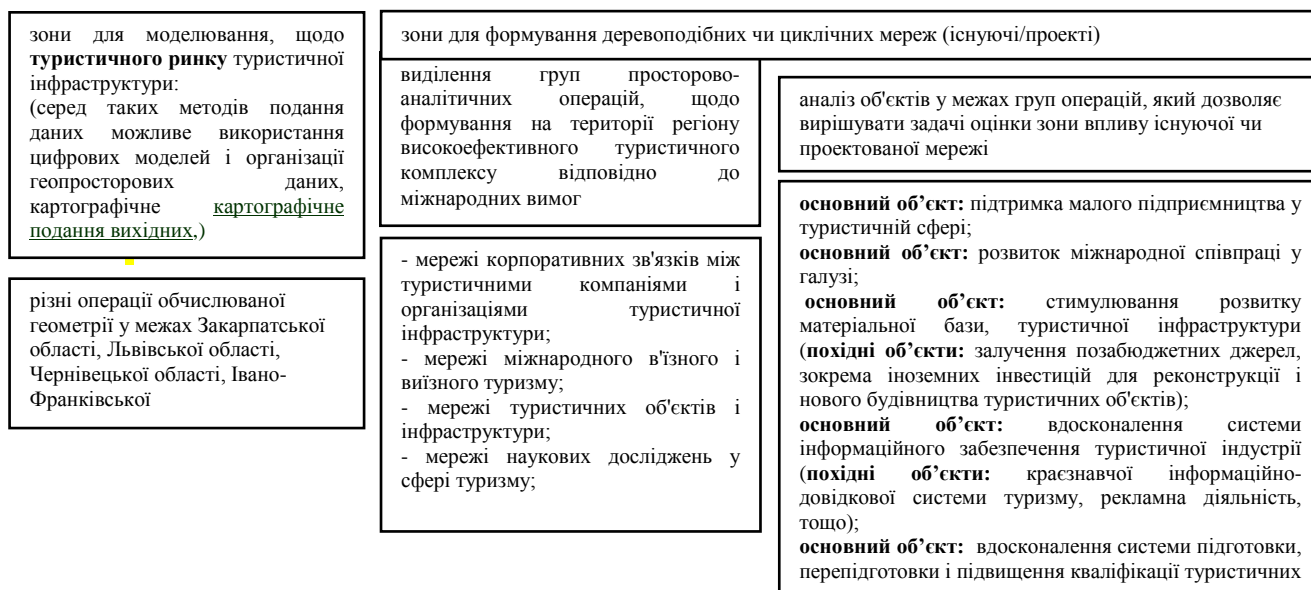
Таблиця 1.

Інвестиційні проекти з розвитку регіонального туризму у Карпатському регіоні

Область	Інвестиційний проект
Львівська	1) Створення рекреаційної бази на базі підземних джерел мінеральних вод. 2) Реконструкція спортивно-оздоровчого комплексу «Нафтовик» у м. Борислав. 3) Створення рекреаційно-оздоровчого комплексу в мікрорайоні Тустановичі у м. Борислав.
Закарпатська	1) Створення комплексу оздоровчо-відпочинкового на базі товариства «Катод». 2) Санаторій Теремля-2 3) Санаторно-лікувальний комплекс у с. Розівка Ужгородського р-ну. 4) Термальні води Теремлянського родовища. 5) Спелеоцентр «Солотвино».
Чернівецька	1. Культурно-мистецький оздоровчий комплекс «Фортеця Гетьманів» (10 млн дол. США). 2) Будівництво бази відпочинку на березі р. Дністер у с. Рашків Хотинського р-ну (500 тис. дол. США) 3) Будівництво бази відпочинку на березі р. Дністер у с. Анадоли Хотинського р-ну (500 тис. дол. США) 4) Будівництво бази відпочинку на березі р. Дністер у селі Атаки Хотинського району (300 тис. дол. США) 5) Будівництво бази відпочинку на березі р. Дністер у с. Малинці Хотинського р-ну (450 тис. дол. США)
Івано-Франківська	1) Рекреаційний комплекс в урочищі Гаджина 2) Оздоровчо-лікувальний центр «Апітерапія» у м. Галич 3) Туристичний комплекс «Сарахманські озера» у м. Болахів 4) Відпочинковий комплекс "Бані" у м. Долина 5) Оздоровчо-лікувальний комплекс на 1000 місць у смт. Східниця 6) Розвиток бальнеологічного (СПА) туризму у м. Долина на основі використання оздоровчих властивостей соляної ропи з родовища «Барбара»

У Львівській області інвестиційна діяльність спрямована на розвиток інфраструктури оздоровчо-лікувального туризму, зокрема у Дрогобицькому районі. На Івано-Франківщині основна увага інвесторів спрямована на розбудову відпочинкової інфраструктури у містах Болахів, Галич, Долина. У контексті розвитку бальнеологічного туризму у Карпатському регіоні зафіксовано кілька інвестиційних проектів, зорієнтованих на будівництво туристичних комплексів, основним напрямком діяльності яких буде використання бальнеологічних ресурсів із оздоровчо-лікувальною метою.

За результатами дослідження нами розроблена базова схема структури географічного моделювання регіонального туристичного ринку Карпатського регіону.

Рисунок 2. Базова схема структури географічного моделювання регіонального туристичного ринку Карпатського регіону

Отже, на підставі проведеного дослідження, можна стверджувати, що географічне моделювання регіонального туристичного ринку в Карпатському регіоні має позитивний вплив на інвестиційний клімат, зокрема це стосується проєктів з розбудови туристичної інфраструктури, адже такий вид діяльності потребує значних вкладень. Загалом туристична сфера Карпатського регіону потребує значних капіталовкладень. Аналіз інвестиційних пропозицій та діючих інвестиційних проєктів Карпатського регіону дав змогу виділити перспективні напрямки інвестування в туризмі Карпатського регіону, серед яких варто назвати такі:

1. Розбудова гірськолижної інфраструктури, зокрема, особливо актуальною є інфраструктура в рамках проєкту «Олімпійська надія-2022»;
2. Інвестування проєктів, пов'язаних з розвитком оздоровчо-лікувального туризму в областях Карпатського регіону;
3. Інвестиційна підтримка розвитку культурно-пізнавального туризму, зокрема, фінансове забезпечення реставрації пам'яток історії та культури, створення нових культурно-пізнавальних об'єктів.
4. Впровадження в практичну діяльність базової моделі географічного моделювання регіонального туристичного ринку Карпатського регіону.

Список використаних джерел

1. Форсайт економіки України: середньостроковий (2015–2020 роки) довгостроковий (2020–2030 роки) часові горизонти / наук. керівник проєкту акад. НАН України М.З. Згуровський // Міжнародна рада з науки (ICSU); Комітет із системного аналізу при Президії НАН України; Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»; Інститут прикладного системного аналізу НАН України і МОН України; Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. – Київ: НТУУ «КПІ», 2015. – 36 с.
2. Динник І. П. Розвиток Української держави у контексті реалізації Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» / І. П. Динник // Ефективність державного управління. – 2015. – Вип. 43. – С. 264-271.
3. Луців О.В. Напрями формування інвестиційного потенціалу регіонів України / О.В. Луців // Фінансовий простір. – 2014. – №1 (13). – С. 106-111.
4. Лешаняч С.Є. Комплексна оцінка та аналіз господарського потенціалу регіону / С.Є.

- Лешанич // EUROPEAN JOURNAL OF ECONOMICS AND MANAGEMENT. – 2015. – Volume 1. – Issue 2. – P.51-60.
5. Коробейникова Я.С. Екологічні проблеми територій туристичних дестинацій / Я.С. Коробейникова // Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування: науково-технічний журнал. – 2013. – №1(7). – С. 91-94.
  6. Статистична інформація Головних управлінь статистики України у Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській та Чернівецькій областях [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/file/link/137290/file>.
  7. Symochko H. Constructive approaches to paid nature management development in tourism and recreational facilities / H. Symochko // International Journal of Economics & Society. – Memphis, USA, 2015. – Volume 1, Issue 1. – С.96-99.
  8. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону : монографія / за заг. ред. В. Г. Герасименка. – Одеса : ОНЕУ, 2016. – 262 с.

References

1. Zgurovskyy, M.Z., Ed. 2015. *Forsayt ekonomiky Ukrainy: serednostrokovyy (2015–2020 roky) dovhostrokovyy (2020–2030 roky) chasovi horyzonty [Foresight of Ukrainian economy: medium-term (2015-2020), long-term (2020-2030) time horizons]*. Kyiv: NTUU «KPI».
2. Dy`nny`k, I. P. 2015. "Rozvytok Ukrayins'koyi derzhavy u konteksti realizatsiyi Stratehiyi staloho rozvytku «Ukrayina – 2020» [The development of the Ukrainian state in the context of Sustainable Development Strategy "Ukraine – 2020"]." *Efekty`vnist` derzhavnogo upravlinnya* 43: 264-271.
3. Lutsiv, O.V. 2014. "Napryamy formuvannya investytsiynoho potentsialu rehioniv Ukrainy [Areas of formation of investment potential of regions of Ukraine]." *Finansovyi prostir* 1 (13): 106-111.
4. Leshanych, S.Ie. 2015. "Kompleksna otsinka ta analiz hospodars'koho potentsialu rehionu [Comprehensive assessment and analysis of the economic potential of the region]". *Journal of economics and management* 1(2): 51-60.
5. Korobeinykova, Ya.S. 2013. "Ekolohichni problemy terytorii turystychnykh destynatsii. [Ecological problems of tourist destination territories]." *Environmental security and balanced resource use* 1(7): 91-94.
6. Statystychna informatsiia Holovnykh upravlin statystyky Ukrainy u Zakarpatskii, Ivano-Frankivskii, Lvivskii ta Chernivetskii oblastiakh [Statistical information of the Main departments of statistics of Ukraine in Transcarpathian, Ivano-Frankivsk, Lviv and Chernivtsi regions]. <http://www.me.gov.ua/file/link/137290/file>.
7. Symochko, H. 2015 "Constructive approaches to paid nature management development in tourism and recreational facilities". *International Journal of Economics & Society* 1(1): 96-99.
8. Herasymenko, V.H., ed. 2016. *Otsinka turystychno-rekreatsiynoho potentsialu rehionu [Assessment of the tourist-recreational potential of the region]*. Odesa: ONEU.

УДК 579.61:615.282(045)

DOI: 10.31339/2617-0833-2019-2(27)-48-53

ОСОБЛИВОСТІ ЧУТЛИВОСТІ ДО АНТИМІКОТИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ГРИБІВ РОДУ CANDIDA

Скляр Т.В., Лаврентьева К. В., Курагіна Н. В., Мазурова В. А.

FEATURES OF SENSITIVITY TO ANTIMICOTIC DRUGS OF MUSHROOMS OF THE GENUS OF CANDIDA

Sklyar Tetyana, Lavrentyeva Catherine, Kuragina Nina, Mazurova Vanessa

Мета – вивчити структуру інфекцій, викликаних представниками роду Candida, проаналізувати чутливість до сучасних антимікотиків. Використовували бактеріологічні, мікроскопічні і статичні методи досліджень. Одержані результати: встановлений видовий склад грибів роду Candida. Показано, що із сучасних антимікотиків найефективнішим виявився ехінокандин. Результати представляють інтерес для клінічної практики, бо нададуть можливість запобігти подальшій хронізації мікотичної інфекції.

Ключові слова: кандидоз, кандиди, антимікотики.

The purpose of the work is to study the etiological structure of infections caused by the genus Candida, and to analyze the sensitivity of isolated strains to modern antifungals, which are most widely used in clinical practice. The work used bacteriological, macroscopic and static methods of research. The results obtained and their novelty: the species composition of yeast-like fungi of the genus Candida, isolated from clinical material, was established. It is shown that echinocandin, the caspofungin, which inhibited the growth of Candida albicans by 92.7%, was the most effective antifungal agent, and C. krusei, C. glabrata and Candida spp. – in 100% of cases. The most resistant yeast-like fungi of the river Candida were to derivatives of triazole – fluconazole and intraconazole. The percentage of susceptible C. albicans strains to these antifungals did not exceed 50.5 and 54%, respectively, and the species C. krusei, C. glabrata and Candida spp. – showed absolute resistance to both drugs.

This work is interesting for medical microbiologists and clinicians. The present results have considerable practical interest as it will allow to adjust the treatment regimen and prevent the chronization of the process of mycotic infection.

Key words: candidiasis, Candida, antimycotic preparations.

В Україні, як і у світі в цілому, спостерігається неухильне зростання мікозів. Це пов'язано з негативною дією різних факторів сучасної цивілізації на організм людини і, особливо, на систему імунітету: нераціональне використання антимікробних препаратів широкого спектру дії, нераціональне харчування, супутні захворювання, інфекції, онкопатологія, ендокринопатії, несприятлива демографічна ситуація [1].

За даними епідеміологічних досліджень частота виявлення мікозів серед дорослих становить від 7 % до 20%. Серед найпоширеніших збудників мікозів одне з провідних місць займають умовно – патогенні дріжджеподібні гриби роду *Candida*. Вони обумовлюють широкий діапазон інфекцій – від захворювань шкіри та слизових оболонок, що не загрожують життю, до інвазивних процесів, з ушкодженням внутрішніх органів. Відомо, що найчастішим збудником кандидозу у людини є *Candida albicans*, але не виключена етіологічна роль інших видів із групи *non-albicans*, а саме: *C. krusei*, *C. glabrata*, *C. Tropicalis* та ін. [2].

У зв'язку з цим, метою роботи стало вивчення етіологічної структури інфекцій, викликаних представниками роду *Candida*, і аналіз чутливості виділених штамів кандидат до сучасних антимікотиків, що найбільш широко використовуються у клінічній практиці.